

◆◆◆ KÖZLEMÉNYEK

◆◆◆ TÖRÖK ZSOLTNÉ DOBÓ JUDIT

„...TISZTA LELKEM ISMERETI...”

– OTROKOCSI FORIS FERENC 1689-BEN KELT
AUTOGRÁF LEVELE ◆ FORRÁSKÖZLÉS

Az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár állományának rekatalogizálása során több olyan, a könyv- és művelődéstörténet számára eddig ismeretlen kötet bukkant fel, amely egykor Otrokocsi Foris Ferenc tulajdonában volt. Ez részben igazolja Otrokocsi életrajzírója, Fallenbüchl Ferenc állítását,¹ aki szerint az egykor az esztergomi káptalan Nagyszombatban lévő levéltárát és könyvtárát is gondozó Otrokocsi könyvei halála után a káptalani könyvtárba kerültek. Könyvgyűjteményének bizonyos darabjai fellelhetők még a budapesti Egyetemi Könyvtár, a pannonhalmi Főapátsági Könyvtár és a szegedi egyetemi könyvtár állományában,² valamint az Esztergomi Hittudományi Főiskola Könyvtárában.

A feldolgozott könyvek egyikében, az Otrokocsi által 1677-ben Utrechtben vásárolt Szent Ágoston-kötetben³ lappangott Otrokocsi Kassán (1687-től 1690-ig volt itt lelkész), 1689-ben kelt autográf levele a szerző gyűrűs pecsétjével. A levél címzettje az akkor Zemplénben⁴ élő Munkácsi Borbély István.⁵

¹ FALLENBÜCHL Ferenc, *Otrokocsi Fóris Ferencz élete és irodalmi működése* (Buzárovics, Esztergom 1899) 47.

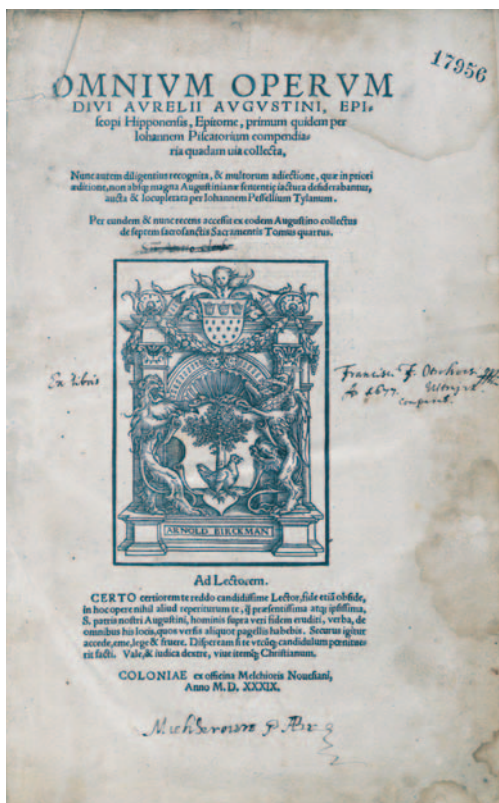
² KNAPP Éva, *Otrokocsi Foris Ferenc könyvtárának kötetei a budapesti Egyetemi Könyvtárban*, in *Magyar Könyvszemle* 129 (2013) 99–105.

³ A hordozó kötet adatai: AUGUSTINUS, Aurelius, *Omnium operum Divi Aurelii Augustini ... epitome ...* (M. Novesianus, Coloniae 1539) Rakt. jelz. 17956.

⁴ Zemplén (Zemplín), a vármegye névadó települése, mezőváros a Bodrog partján, Céke (Cejkov) mellett fekvő település.

⁵ Feltehetően a Zemplén vármegyében több településen is birtokkal rendelkező Borbély család tagja.

A tőle vásárolt keresztúri⁶ háza körüli bizonytalanság (bizonyos források szerint Porcsalmi Péter⁷ is tulajdonjoggal bírt) miatt kért Otrókocsi megerősítést a címzettől, amit meg is kapott. A Bodnár Mihálytól⁸ és Gyarmati Jánostól⁹ vett információkra, valamint a Görgei¹⁰ deáktól kapott hírekre hivatkozva fordul Borbély Istvánhoz a szerző.

AZ ŐRZŐKÖTET CÍMLAPJA

A levél szövegét betűhíven közöljük, megtartva az írók által használt kis- és nagybetűs írásmódot. Ezek megkülönböztetése, valamint a központosás jelölése néhol nehézséget jelentett, mivel a tinta sok helyen átüt a túoldalra. A rövidítések feloldása kurzív szedéssel történik, a bizonytalan olvasatokat szögletes zárójelben közöljük.

Itt szeretnék köszönetet mondani Szelestei Nagy László professzor úrnak a szövegközlésben nyújtott segítségéért, tanácsaiért.

⁶ A Zemplén vármegyei Bodrogkeresztúr.

⁷ Azonosítatlan személy.

⁸ Azonosítatlan személy.

⁹ Valószínű, hogy Gyarmati Jánosról, a kassai egyház gondnokáról van szó. Vö. Révész Kálmán, *Regeszták a kassai ev. ref. egyház levéltárából (1639–1749)*, in *Magyar Protestáns Egyháztörténeti Adattár* 5 (Magyar Protestáns Irodalmi Társaság, Budapest 1906) 10.

¹⁰ Valószínű, hogy Görgei János kántorról van szó. Vö. *A kassai ref. egyh. gondnoka számadásai 1682–1688* (közli Révész Kálmán), in *Magyar Történelmi Tár* 17 (Magyar Tudományos Akadémia Történelmi Bizottság, Budapest 1894) 534.

[Címzés:]

Böcsülletes Munkácsi Borbely István Uramnak & Nékem ismeretlen jó akaró Uramnak ő Kegyelmének adassék böcsüllettel.

Ujhelyben,¹¹

avagy Czékén.¹²

Minden idvösséges jókkal szeresse Isten *Kegyelmedet*.

Ismeretlen jó akaró Borbely István Uram! nagy bizodalmasan kérem *Kegyelmedet*, tudositson *Kegyelmed* engemet volta-képpen, miként vitte véghez dolgát *Kegyelmeddel*, Néhai Porcsalmi Peter Uram, a' Kereszturi jóság felől, (mellyhez *Kegyelmednek*,” Bodnár Mihály után vérségrül jussa volt,) contentaltaé *Kegyelmedet* egészszén, és mikor contentalta, s-mennyit adott *Kegyelmednek* azért a' jóságert, es kik előtt adta. Annak felette, tudositson errül is *Kegyelmed*, ha vagyone hírével *Kegyelmednek*, hogy a *Kegyelmed* nevével 230, (h. e. kétszáz harmincz) forintokig, örök levelet adtanak *Kereszturban*” Gyarmati János Notáriusságában meg holt Porcsalmi Peter Uramnak és akkori felesegenek, és maradekinak, a *Kegyelmed* Kereszturi részérul, anno 1687 die 25 Julii. Tudniilik a' mikor mar regen meg holt volt Porcsalmi Peter Uram. Még penig ehez oda vagyon téve, hogy minden forint után, a' meg vévő személylyek, adtanak egy egy itcze bort, (kelvén akkor a' bornak itczéje den 24.) melly bornak az árra tészen in summa flor. 55. den. 20. Ezen kivül a' levél váltsággra adtanak volna Den. 80. Mint hogy illyen levelet látok hazamnál némelly levelek között, melly más levéllel lattatik igen ellenkezni, ez okáért tiszta lelkem ismereti, mellyel szolgálom az én Istenemet, nem engedi, hogy ez illy nagy dubiomot, csak úgy hadgyam, hanem jól végere akarok menni ez dolognak. Kérem azert iterató igen bizodalmasan *Kegyelmedet*, hogy ez dologrul, a' dolognak valósága szerint tudositson *Kegyelmed* engemet, ezen Tabellariusom által. Légyen az Ur *Kegyelmeddel* és *Kegyelmedéivel*. Dabam Cassoviae die 29. Novembris 1689.

Kegyelmednek ismeretlen, igaz jó akarója
Otrokocsi F. Ferencz mp.

[A gyűrűs pecsét mellett lévő megjegyzés szövege:]

Szoval az ember azt is mondotta Görgeinek (a Deaknak,) hogy a bornak az arrában, tudniilik az 230 forintokban semmit sem tud.

¹¹ Zemplén vármegye székhelye.

¹² Céke (Cejkov) Zemplén vármegye Sátoraljaújhelyi járásához tartozó település.

[Válasz a külföldi:]

En maszor Czeken; mostan Zemplént residealo M: Borbely Istvan recognoscalom per praesentes; hogy az mely B: Kereszturi Hazamat et szállóimet Tiszt: Otrokocsi Uramnak [hat] szaz [olasz] forintokon el adtam: Tiszt: Otrokocsi Uram engemet plenarió Contentalt, kirül eő kegyelmet quietalom.

Zemplént 1689

Idem qui supra [5.] 10bris

Borbely Istvan mp.

A levél digitalizált változata megtalálható az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár honlapján (www.bibliotheca.hu).

♦♦♦ HEGEDŰS ANDRÁS

ESZTERGOM RUBINTKÉNT RAGYOGÓ TEMPLOMA

A SZENT ADALBERT-SZÉKESEGYHÁZ TÖRTÉNETÉNEK

EGY ELFELEJTETT FORRÁSA

Az esztergomi Szent Adalbert-székesegyház a középkori Magyarország talán leggazdagabban díszített temploma, a hazai művészet kiemelkedő színvonalú alkotása volt. A rangban legelső magyar székesegyház azonban ma már csak szövegekben, ábrázolásokban és régészeti maradványokban létezik. Ezért minden információ nagy értékkel bír, amely a templomra vonatkozóan fennmaradt, legyen az írott forrás, vagy tárgyi emlék.

Így különösen is jelentős Nagy Lajos király 1369. október 28-án kiadott oklevele, amely fontos adatokkal gazdagítja a székesegyházra vonatkozó is-

¹ HORVÁTH István – H. KELEMEN Márta – TORMA István, *Komárom megye régészeti topográfiája. Esztergom és a dorogi járás* (Budapest 1979) 101–107.

² FEJÉR, Georgius, *Codex Diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis IX/7* (Budae 1842) 281, nr. CLXXXIV.

³ TÖRÖK János, *Magyarország primása* (Pest 1859) 47, nr. XLIV.

⁴ Az oklevélre a *Monumenta Ecclesiae Strigoniensis* V. kötetének munkálatai során figyeltünk fel.

⁵ CRESCENS DEDEK, Ludovicus, *Monumenta Ecclesiae Strigoniensis* III (Strigonii 1924) XIX.

mereteinket. Jelentőségét növeli, hogy ez a forrás nem szerepel a templomra vonatkozóan nagy körültekintéssel összegyűjtött szakirodalomban.¹ Ugyanakkor mégsem beszélhetünk ismeretlen oklevélről, hiszen szövegét Fejér György 1842-ben már publikálta.² Fejér azonban csak az oklevél őrzési helyét, a Prímási Levéltárat jelölte meg hivatkozásként, pontos jelzetét nem. Feltételezhetően Fejér közlését vette át Török János: *Magyarország primása* című könyvében,³ mivel szövege szó szerint megegyezik Fejér átiratával, ő azonban már sem őrzési helyet, sem pontos levéltári jelzetet nem közölt.

Fejér után az eredeti oklevelet utoljára Dedek-Crescens Lajos kanonok látta, aki, folytatva Knauz Nándor kanonok művét, kiadta a *Monumenta Ecclesiae Strigoniensis* harmadik kötetét.⁴ Ennek bevezetőjében Dedek röviden említi az oklevelet a Fejér-féle átíratra hivatkozva.⁵ Ezt az említést ismerte Zolnay László, aki röviden idézte is a Szent Adalbert-székesegyház bemutatásakor.⁶ Mivel Zolnay a szöveget csak mint Nagy Lajos egyik oklevélét, dátum és hivatkozás nélkül idézi, úgy gondoljuk, hogy a Fejér-féle közlést nem látta. Így a XX. század második felére – a korai publikálás ellenére – az oklevél ismerete elhalványodott. Utoljára Blazovich László hivatkozott a szövegre, pontosabban annak Török-féle közlésére Telegdi Tamás esztergomi érsek életrajzában.⁷ Itt a szerzőt azonban csak az oklevél rendelkező része érdekelte, amelyben a király a főegyházmegyét addigi birtokaiban megerősítette, az oklevél elbeszélő részéről, amely az esztergomi egyház és székesegyházának költői igényű méltatása, említést sem tett.

Figyelmünket mi most erre a narrációra fordítjuk, amely a Szent Adalbert-székesegyházról értékes információkat közöl. Maga a szöveg igényes szerkesztésű, választékos stílusban írott irodalmi alkotás. Szóhasználat, terminológia kivételes műveltségű szerzőre utal.

A szöveg több helyen is az esztergomi érseki szék elsőségét hangsúlyozza, mondván: „amelyről királyságunk más egyházainak is példát kell venniük”.⁸ E kijelentés több, korábban kiadott oklevéllel is összecseng, így pl. III. András király 1290-ben ezt írja: „legszentebb anyánk, az esztergomi egyház, a Magyar Királyság többi egyházainak feje és tanítója”.⁹ Nagy Lajos utal az esztergomi érsekek királykoronázási jogára is: „a nevezett egyház különös kegyéből,

⁶ ZOLNAY László, *A középkori Esztergom* (Budapest 1983) 97.

⁷ BLAZOVICH László, *Telegdi III. Tamás*, in *Esztergomi érsekek 1001–2003* (szerk. Beke Margit; Budapest 2003) 183, 31. lábjegyzet.

⁸ „dicte ecclesie a qua cetera ecclesie regni nostri exemplum sumpmere debent speculativum”.

⁹ „sacrosanctam matrem nostram, Strigoniensem ecclesiam, ceterarum Ecclesiarum Regni Hungariae metropolim et magistram” Kiadva: KNAUZ, Ferdinandus, *Monumenta Ecclesiae Strigoniensis II* (Strigonii 1882) nr. 265, 271.

amely által jelvényeinket áldással vesszük fel".¹⁰ A szöveg itt is Árpád-kori terminológiára vezethető vissza, hiszen Imre király 1198-ban az esztergomi érseki széket úgy említi, mint amely „*által Magyarország királya megkoronáztatik*".¹¹

Mindezen kiváltságok felsorolása közben Lajos király említést tesz a főegyházmegye székesegyházáról, mint az oklevél kiállításának kiváltó okáról: „*minden figyelmünket kegyesen a Szent Adalbert vértanú tiszteletére épült esztergomi érseki egyházra fordítottuk*".¹² Bámulattal említi meg a templom „*csodás művű szerkezet*”-ét (mirifici operis structura), amelyet szép metaforával is kifejez: „*királyságunk más egyházai közt rubintos fénnyel úgy ragyog, mint rózsza a liliomok közt*".¹³ Véleményünk szerint e mondat a templom vörös színét hangsúlyozza, amely rubintként tündöklök (prefulget rubinosa) a többi, fehér liliomhoz hasonlított templom között. A vörös színre az oklevél több helyen is utal, így a templomban minden nap bemutatott áldozatra vonatkozóan: „*rózsaszínű vérével vörösre festett*”,¹⁴ illetve a Szent Adalbert iránti tisztelet kifejezésekor: „*nagy reménnyel és odaadással, amit a kegyes Adalbert, a paradicsom hervadhatatlan rózsája iránt érzünk*".¹⁵

Zolnay László úgy értelmezi, hogy „a templom falait kívülről süttöi vörös márvány lapokkal díszítették”.¹⁶ Természetesen lehetséges, hogy külső burkolatként is használták a tardosi mészkövet,¹⁷ de tudjuk, hogy ez az anyag kültéren az időjárási viszonyok miatt fényét elveszti és viszonylag gyorsan megfakul. A szöveg viszont a „*prefulget*” szót használja, vagyis a ragyogást hangsúlyozza. Így inkább a tardosi vörös márvány beltéri díszítéshez történő felhasználását feltételezhetjük. Ezzel a kő fénye hosszú időn keresztül

¹⁰ „ex gracia speciali dicte ecclesie per quam nostra extolluntur feliciter insignia”.

¹¹ „rex Hungarie [...] coronatus per sedem Strigoniensem, in signum catolice fidei, decimam solvere deberent archiepiscopo Strigoniensi, a quo fidem baptizmatismis et coronam receperunt”. Kiadva: KNAUZ, Ferdinandus, *Monumenta Ecclesie Strigoniensis I* (Strigonii 1874) nr. 139, 156.

¹² „ad unversorum noticiam harum serie volumus pervenire, quod cum nos Spiritus Sancti gracia suggerente, que ad bonum suadet unumquemque intuitum nostre serenitatis in ecclesiam Strigoniensem metropolim sub honore beatissimi Adalberti martiris constructam pie convertissemus”.

¹³ „sicut rosa inter lilia inter ceteras ecclesias regni nostri prefulget rubinosa”.

¹⁴ „ sui sanguinis rosei cruore rubricavit”.

¹⁵ „ob spem potissime et devocionem nostram quam ad almificum Adalbertum inmarcessibilem rosam paradisi”.

¹⁶ ZOLNAY 97.

¹⁷ A Gerecsében bányászott kő közzettanilag mészkő, de kiváló megmunkálhatósága és fényezhetősége miatt márványnak nevezik. Gyakori, hogy a vörös márványt süttöinek titulálják, holott Süttön a világos, Tardoson pedig a vörös mészkövet bányásszák. A félreértéshez valószínűleg hozzájárult, hogy a Tardoson fejtett kőtömböket lovaskocsikkal vitték le Süttöre, és ott faragták készre. – Motil László

megmarad, amelynek ékes bizonyítéka a Szent Adalbert-székesegyházhoz épített Bakócz-kápolna. Ezt a feltételezést erősíti Istvánffy Miklós tudósítása Esztergom 1543. évi ostromáról. Ekkor ugyanis az ágyúlövésektől „*a nagytemplom magas keleti bolthajtása, amelynek belső boltozata vörösmárványlapokkal volt burkolva, megingatva egyszerre összeomlott*”.¹⁸

Mindezen adatok kiegészítik és alátámasztják Lövei Pál korábbi véleményét,¹⁹ aki Széles György esztergomi kanonok 1761. évi leírása²⁰ alapján a Bakócz-kápolna és az esztergomi palotakápolna északi mellékkápolnája analógiájára a Szent Adalbert-székesegyház belső falának vörös mészkővel történt burkolását valószínűsítette.²¹

Fontos részlet továbbá, hogy az oklevél az építkezésről mint folyamatban lévő munkáról beszél: „[Adalbert] *akinek szent nevében, az esztergomi egyház csodás művű szerkezete megalapított és elhatározás szerint fel fog épülni*” (*in cuius nomine sanctissimo ipsa ecclesia Strigoniensis mirifici operis structura constructa fore dinoscitur et fundata*). Eddigi ismereteink szerint Telegdi Csanád (1330-1349) és Demeter (1378-1387) érsekek egyházkormányzata közötti időben jelentősebb építkezés nem volt a székesegyházon. Ez a mondat azonban mást sugall. Különösen úgy, hogy az oklevél rendelkező része jövedelmet biztosít, hiszen azon birtokokat, amelyek immár 32 éve az esztergomi egyház tulajdonában vannak, örökös birtokolásra a főegyházmegyének adja. Ezzel egy jelentős építkezés anyagi forrását is megteremti. Véleményünk szerint itt többről lehet szó, mint renoválásról. Előfordulhat esetleg, hogy Telegdi Csanád unokaöccse, Telegdi Tamás (1367-1375) az esztergomi érseki székben folytatta nagybátyja építkezéseit?

tardosi helytörténész szíves közlése. A vörös mészkő középkori felhasználásáról: LÖVEI Pál, *A tömött vörös mészkő – „vörös márvány” a középkori magyarországi művészetben*, in *Ars Hungarica* 20 (1992) 2/3–28.

¹⁸ ISTVÁNYFY Miklós, *A magyarok történetéből* (ford. Juhász László, a szöveget válogatta, a bevezetést és a jegyzeteket írta Székely György; Budapest 1962) 186. Az eredeti forrásban: „templi maioris praealta Orientalis fornix, concamerati ac rubri marmoris tabellis incrustati operis, concussa et labefactata repente corrui”. ISTVÁNYFI, Nicolaus, *Regni Hungarici historia* (Colonia Agrippina 1685) Liber XV, 172.

¹⁹ LÖVEI Pál, „*Virtus, es, marmor, scripta*”. *Vörös márvány és bronzbetű*, in *Maradandóság és változás. Művészettörténeti konferencia, Ráckeve 2000* (szerk. Bodnár Szilvia et al.; Budapest 2004) 53–71.

²⁰ Prímási Levéltár, Archivum Ecclesiasticum Vetus, nr. 1344., Kiadva: SZÉLESS György, *Az esztergomi Szent Adalbert székesegyház: Széless György 1761. évi leírása a Szent Adalbert székesegyház és a Szent István templom romjairól* (a latin szöveget átírta és ford. Waigand József és Romhányi Beatrix, a bevezetést és a jegyzeteket írta Marosi Ernő és Horváth István; Esztergom 1998).

²¹ Széless György leírásában említi a székesegyház falainak márványburkolatát, de színéről nem szól. SZÉLESS 95.

Az elmondottak alapján Nagy Lajos király 1369. október 28-án kiadott oklevelének javított, az eredetileg összevetett átiratát most annak reményében adjuk újra közre,²² hogy az bekerüljön a Szent Adalbert-székesegyházról szóló irodalomba, és tovább árnyalja erről a „csodás művű” templomról alkotott képünket.

OKMÁNYTÁR

1369. október 28., H.n.

I. Lajos király az esztergomi egyháznak azt a kiváltságot adja, hogy ha valamely birtoknak 32 évig állandó és békés birtokában van, továbbra is bírhatta azt, még ha birtokjogát oklevéllel bizonyítani nem is tudja.

Hártya, 620 x 470 + 57 mm. Ünnepélyes kiállítású oklevél nagy L kezdőbetűvel. Nagy Lajos király restaurált második kettőspeccétje zöld selyemzsinóron függ. Belül a plicaturán kancelláriai feljegyzés: *Relacio Nicolai comitis iudicis curie*. Továbbá a plica belső, jobb szélén: *perlectum et correctum*. Hátlapján középkori kéztől származó tartalmi összefoglaló: *Privilegium regis L(odouici) per quod mandatur ne molestetur ecclesia Strigoniensis in possessionibus*.

Prímási Lvt., Arch. saeculare, A. nro.6. (DF: 248076)

Lodouicus Dei gracia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Seruie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris montis sancti Angeli dominus omnibus Christi fidelibus tam presentibus quam futuris presencium noticiam habituris salutem in omnium Salvatore. Gloria et honore coronatos in terra principes celestis Altitudo consilii supra cuncta tenens imperium in excelsis, in civitate Dei nostri ideo ad regni provexit gubernacula, ut quamvis de singulorum provisione sollicitudinem gerant specialem circa sanctam tamen matrem ecclesiam in qua Christus cottidie victimatur et quam altitudinis ille Dominus opifex futurorum bonorum sui sanguinis rosei cruore rubricavit, curam debent inpendere pocioem, quatenus in ea Deo famulantes quiete vivant et placabilem hostiam offerre valeant omnium Plasmatori.

²² Ezúton is hálás köszönetemet fejezem ki Fodor Nórának és Sarbak Gábornak az oklevél átirásához nyújtott segítségéért.

Proinde ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire, quod cum nos Spiritus Sancti gracia suggerente, que ad bonum suadet unumquemque intuitum nostre serenitatis in ecclesiam Strigoniensem metropolim sub honore beatissimi Adalberti martiris constructam pie convertissemus, ipsam nonnullis privilegiis et litteralibus munimentis super possessionibus suis et iuribus confectis dudum propter inpaccati temporis discrimina conspeximus fore destitutam. Nos itaque pericula et mala innumerabilia, que Dei ecclesie ex huiusmodi defectu nocivo provenire possint, anxie cogitantes cupientesque de liberalitate regia, que ex innate nobis zelo devocionis ad Deum piis semper favet operibus tanquam sinceri et fervidi zelatores dicte ecclesie, a qua cetera ecclesie regni nostri exemplum sumpmere debent speculativum, ne possessiones eiusdem in patrimonium Crucifixi per pios progenitores nostros olym reges Hungarie illustres beatarum recordacionum ac alios christicolos date et donate in usus profanos convertantur et, ne ministri eiusdem usibus necessariis destituti, cordibus eorum iurgiorum generibus fulminatis relicta contemplacione divina vitam redire cogantur ad activam, consideracione salutis nostre et parentum nostrorum ac publice intuitu utilitatis ex gracia speciali dicte ecclesie, per quam nostra extolluntur feliciter insignia, et que sicut rosa inter lilia inter ceteras ecclesias regni nostri prefulget rubinosa anhelantes per oportuna remedia providere ob spem potissime et devocionem nostram, quam ad almificum Adalbertum, inmarcessibilem rosam paradisi, in cuius nomine sanctissimo ipsa ecclesia Strigoniensis mirifici operis structura constructa fore dinoscitur et fundata, gerimus et habemus singularem interveniente nichilominus intercessibili supplicacione venerabilis in Christo patris domini Thome eiusdem ecclesie archyepiscopi dilecti et fidelis nostri et dicti loci comitis perpetui, in cuius fidelitatibus et serviciis placabilibus locis et temporibus oportunis per eundem serenitati nostre exhibitis et inpensis noster regius animus mitissime conquievit, provida deliberacione serenissime principisse domine Elizabet regine, genitricis nostre karissime prelatorumque et baronum nostrorum mediante auctoritate regia duximus sancendum presencium sub nostre maiestatis testimonio litterarum ut prefatus dominus archyepiscopus et sui successores omnes possessiones et possessionarias porciones predictae ecclesie ubicunque et in quibuslibet comitatibus regni nostri existentes quovis nominis vocabulo vocitatas, quas ipsi a tempore tricesimi secundi anni transacti titulum scilicet legitime prescripcionis attingentis pacifice dinoscuntur habuisse et conservasse et in quarum dominio immobiles extiterunt et quieti illas sine omni inmutabilitate possideant in perpetuum, titulo et iure a proprietario pacifice et quiete non obstante, si casu premissa accidente super talibus possessionibus instrumenta non valerent exhibere vigorosa, nec quisquam cuiusque status

vel condicionis existant, ipsos dominum archyepiscopum et suos successores super possessionibus huiusmodi ad exhibendum et producendum aliqua instrumenta in iudicio vel extra alicuius temporis in eventu possit coartare, cum et enim quarumlibet possessionum triginta duorum annorum pacificos possessores approbata consuetudo regni nostri titulo legitime prescripcionis easdem admittat in perpetuum possidendas et huiusmodi possessiones et iura ipsis in perpetuam ascripsisse videatur hereditatem. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras nostras privilegiales pendentes et autentici sigilli nostri dupplicis munimine roboratas. Datum per manus venerabilis in Christo patris domini Ladislai episcopi Wesprimyensis reginalis cancellarii et aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri anno Domini MCCCLX nono octavo nonas Novembris, regni autem nostri anno XX octavo, venerabilibus in Christo patribus et dominis eodem Thoma Strigonyensi decretorum doctore, fratribus Stephano Colocensi sacre pagine magistro, Dominico Iadrensi, Wgulino Spalatensi et Wgo Ragusyensi archyepiscopis, Demetrio Waradiensis, Colomano Iauriensis, Stephano Zagrabyensis, Demetrio Transsilvano, Dominico Chanadensis, Mychaele Agriensis, Wylhelmo Quinqueecclesiensis, Iohanne Wacyensis, Petro Boznensis, Ladislao Nitriensis, Stephano Sirimyensis, Nicolao Tininyensis, Demetrio Nonensis, Nicolao Tragurensis, Stephano Farenis, Iacobo Macarensis, Matheo Sibinicensis, Mychaele Scardonensis et Portiua Sennyensis ecclesiarum episcopis, ecclesias Dei feliciter gubernantibus, Corbauiensis sede vacante magnificis viris domino Ladislao duce Opulye, regni nostri palatino Emerico woyuoda Transsilvano, comite Nicolao de Zech iudice curie nostre, Iohanne magistro tauarnicorum nostrorum, Petro Zudar tocius Sclauonie et magistro pincernarum nostrorum Simone Dalmacie et Croacie Nicolao de Machou banis, Paulo dapiferorum, Iohanne ianitorum et Stephano agazonum nostrorum magistris ac eodem domino Ladyzlao duce comite Posonyensi aliisque quam pluribus regni nostri comitatus tenentibus et honores.